

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

(M)erre tovább? – Az új rend körvonalai
fővárosi hajléktalanügyi koncepció

Dr. Győri Péter
Menhely Alapítvány - kuratóriumi elnök

Hajléktalanügyi országos konferencia 2011

A közvetlen előzmények - vázlatosan

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Közvetlen előzmények

1. 2010 ősze:

Társadalmi Megbékélés Programja - „Aluljáró helyett emberibb körülmények”

2. 2011. január 27-én - a Fővárosi Önkormányzat 2011. évi költségvetési koncepciója és éves költségvetése elkészítésének munkálatai keretében - **megegyezés** jött létre Tarlós István főpolgármester és Vecsei Miklós, Győri Péter között arra vonatkozóan, hogy
- Működjön, de az **eddigieknél hatékonyabban** működjön a szociális hajléktalan-ellátó rendszer Budapesten
 - A források felhasználása az eddigieknél jobban **koncentrálódjon**
 - A forrásfelhasználás legyen maximálisan transzparens, **átlátható**, nyomon követhető, ellenőrizhető
 - A forrásfelhasználás legyen határozottan **célirányos**, hatékony
 - **A forrásfelhasználás legyen összhangban azzal a várospolitikai céllal, hogy láthatóan csökkenjen a közterületen élő fedél nélküli emberek száma**

Ehhez a város vezetése biztosítja a forrásokat **a 2010. évi szinten, ez 345 millió Ft.**

3. 2011. március 23-án a Fővárosi Közgyűlés tárgyalta és elfogadta a „Javaslat civil szervezetekkel kötött közszolgáltatási szerződések felmondására” c. előterjesztést, melyben – a meglévő szerződések februári javaslatnak megfelelő módosítása **helyett** - az önkormányzat 2011. évi válság-költségvetése miatt úgy döntött, hogy **fölmondja a budapesti hajléktalan-ellátó civil szervezetekkel eddig fennállt szerződéseit**

A közgyűlés úgy határozott, hogy

felkéri a főpolgármestert hogy kezdjen tárgyalásokat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület valamint a Menhely Alapítvány képviselőivel új közszolgáltatási szerződések megkötésének érdekében.

Határidő: 2011. augusztus,

felelős: Tarlós István

felkéri a főpolgármestert hogy az új közszolgáltatási szerződéseket terjessze a Fővárosi Közgyűlés elé.

Határidő: 2011. 2. félév,

felelős: Tarlós István

4. **2011 áprilisában** a Fővárosi Közgyűlés elfogadta az „**A fővárosi közterületek használatáról és a közterületek rendjéről szóló 59/1995. (X. 20.) Főv. Kgy. Rendelet**” módosítását, mely szerint **szabálysértést** követ el az és 50.000 Ft-ig terjedő bírsággal sújtható,

- aki a közterületet életvitelszerű lakhatás céljára használja, vagy
- életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságait a közterületen tárolja.

5. **2011 áprilisában** a Fővárosi Közgyűlés arról is döntött, hogy a továbbiakban az **Összefogás** a Budapesti Lakástalan és Hajléktalan Emberekért Közalapítványt a Fővárosi Önkormányzat egyedüli alapítóként fogja működtetni, s ennek megfelelően döntött az alapítvány Alapító Okiratának módosításáról.

A kicsit távolabbi előzmények - vázlatosan

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

Vitaindító skiccek

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

Dr. Győri Péter

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

Soha nem árt tisztázni, miről is, kikről is beszélünk!

Hipotézis:

„Csavargók”, „csövesek”, alkoholfüggő betegek, menekülők – a célcsoport, problémacsoport

Büdösek, tetvesek, bolhásak

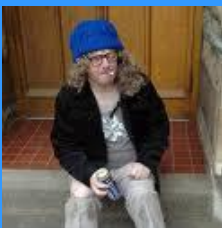
Antiszociálisak, lelki betegek

Isznak, alkoholfüggők

Fogyatékkal élők, betegek, pszichésék

Szétesettek, leépültek

Motíválatlanok

A kép: „Igénytelenek és motiváció-hiányosak” – pauperizálódott, nincstelen tömeg

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

A közterületeken élők közül: a csavargók, csövesek

A kép: „*Igénytelenek és motiváció-hiányosak*” – pauperizálódott, nincstelen tömeg

Hogyan fordul felénk az ún. hajléktalanellátó rendszer?!

**Ezek közül egy is elég, hogy
a hajléktalanellátó intézmények kivessék őket**

Miért fordul(t) el tőlük az ún. hajléktalanellátó rendszer?!

Hogyan fordulhatna felénk?

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

„Csavargók”, „csövesek”, alkoholfüggő betegek, menekülők

Nekik jobb az „utcán”, mint zárt intézményekben: börtön, dologház, kényszerelvonó

De miért jobb, mint egy hajléktalanellátó intézményben?

Ehhez meg kell vizsgálni az ellátó intézményeket és változtatni kell!

Ők a kitiltottak... - kitiltások rendje...

Nekik mitől lenne jobb egy ellátó intézményben, mint az utcán?

(Ha kényszerrel, vagy enyhe kényszerrel kerülnének be,
bent mi/hogyan történhetne velük?)

**Kevés elvárás? (alacsony küszöb)
Terápia? Önkéntes, vagy kötelező
Kiemelten barátságos stáb, környezet?
Szolgáltatások?**

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

Reálisan lehetséges forgatókönyvek

Forgatókönyv – 1

A szociális segítségnyújtás megerősítése

A fentiekben vázolt kötelezettségek és szállás biztosítási konstrukciók megvalósítása

A meglévő szállás biztosító szolgáltatások igényeknek megfelelővé tétele

Szükség esetén a közterületeken berendezkedés ellehetetlenítése

Forgatókönyv – 2

Területileg szegmentált erőszak alkalmazása

Egyes frekvenciált közterületeken az ott alvás, szokásostól eltérő tartózkodás rendszeti felszámolása

Fedél nélküliek más közterületekre áramlása

Szállásnyújtó intézmények zsúfoltságának radikális megnövekedése

Forgatókönyv – 3

Területileg és időben koncentrált erősebb erőszak alkalmazása

A frekvenciált közterületeken alvás időszakos, pl. évszakfüggő rendszeti felszámolása

Krizis menedékhelyek, esetleg kényszer-befogadók megnyitása

Fedél nélküliek más közterületekre áramlása

Szállásnyújtó intézmények zsúfoltságának radikális megnövekedése

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

Forgatókönyv – 4

Szociális segítség helyett totális erőszak

A közterületeken alvás rendszeti felszámolása

A közterületeken alvók rabosítása

Fedél nélküliek más közterületekre áramlása

Szállásnyújtó intézmények zsúfoltságának radikális megnövekedése

Forgatókönyv – 5

Folyamatosság

Néhány erős verbális, gyenge végrehajtási „tiszogatási akció” bevetése

Közterületen élők megvédése a spontán külső erőszaktól

A hajléktalanellátás volumenének növelése

Forgatókönyv – 6

Protekcionalista akciózás

A fedél nélkül élők lakossági megsegítésének fölerősítése

Bármilyen minőségű férőhelyek időleges akciószerű megnyitása

A frekvenciált közterületeken a kontroll megerősítése

Egyes szolgáltatások szelektív előnyben részesítése

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

A javaslat

Az ún. **pozitív zéró tolerancia** egy olyan cél és eszközrendszer, vagy eljárásrendet jelent, melynek kiindulási alapja, hogy **tűrhetetlen és tarthatatlan, hogy emberek fedél nélkül legyenek kénytelenek élni, aludni.**

A pozitív zéró tolerancia célja, hogy visszaszorítsa, csökkentse a már fedél nélkül élők számát.^[1]

A pozitív zéró tolerancia **elsősorban a közhatalmi szereplőkre mutat, rájuk vonatkozóan határoz meg kötelezettségeket.**

E kötelezettség lényege, hogy meghatározott élethelyzetekben az államnak, illetve a települési önkormányzatnak gondoskodnia kell a veszélyeztetett helyzetben lévő személy elszállásolásáról.

^[1] Természetesen a „pozitív zéró tolerancia” csupán egy részleges eszköze a fedél nélküliség visszaszorításának, a megelőzésre és a hajléktalanságban élők számának csökkentésére számos egyéb eszközt is fel kell használni, melyeket a *Győri Péter - Maróthy Márta: Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei* c. dokumentum tartalmaz.

„Jövőkép - Dilemmák és megoldási lehetőségek a hajléktalanellátásban”

2010. szeptember 9-10. Balatonföldvár

Kerekasztal beszélgetés

„Rendészeti, igazgatási és szociális szempontok a közterületen élők ellátásában”

„Mit és hogyan tehetünk azért, hogy mindenki fedél alatt lakjon?”

Beszéljük meg!

Az elfogadott új fővárosi koncepció - vázlatosan

„Közterület helyett emberibb körülmények”

Javaslat új közszolgáltatási szerződések megkötésére a budapesti hajléktalan-ellátó civil szervezetekkel

Változások

Célok:

Eddigi alapcél:

„Senki ne fagyjon meg a télen férőhely hiány miatt!”

Eddigi mellett új cél:

Minél több eddig tartósan közterületen élő ember emberibb körülmények közé kerülhessen.

Közép távú cél:

Csökkenjen, majd felszámolódjon a fedél nélküli lét Budapesten – a Fővárosi Önkormányzat lépései ezt kell elősegítsék, de az eredmény elérése sok más tényezőtől is függ.

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Az új célokhoz használt új önkormányzati eszközök:

- A nem-önkormányzati körben a kiegészítő normatív férőhely-finanszírozás konkrét **feladat-finanszírozásra változik**
 - **Alaphálózati feladatok:** Diszpécser Szolgálat, krízis autó, speciális utcai szolgálatok
 - **Elhelyezési feladatok:** első befogadó és speciális férőhelyek, támogatott lakhatási formák kialakítása, működtetése, igénybe vétele
- A nem-önkormányzati ellátók **önállóságának és együttműködésének megerősítése** – az ernyőszervezetekkel kötött támogatásokkal
- A saját fenntartású hálózat (BMSZKI) teendőinek **e feladatokhoz igazítása**
- A **kapcsolódó ágazati teendők** egyértelmű meghatározása, végrehajtása (egészségügy, szociális intézmények, foglalkoztatás, lakásügy)

Elvárható eredmény:

- 24 órás **Diszpécser szolgálat** működése egész évben, a szükségleteknek megfelelően budai alközponttal, 24 órás **krízis autó** szolgáltatás és ezeket kiegészítő **speciális utcai szolgálatok** a téli időszakban, valamint a program végrehajtásához kapcsolódó információ-csere, monitorozás

Együtt évi kb. 70 millió Ft

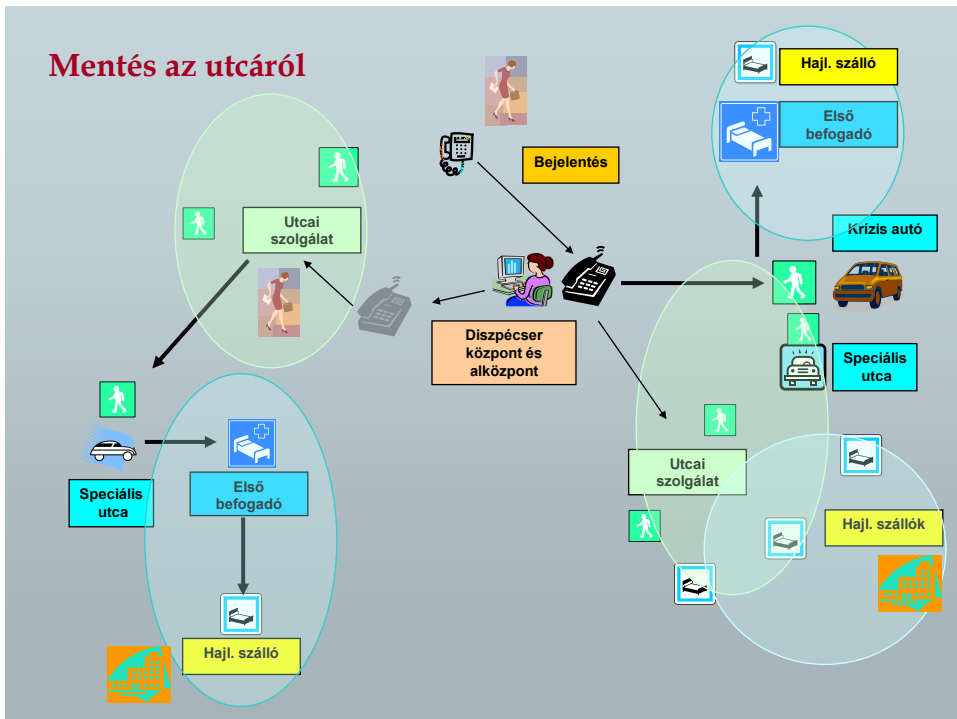
- Közterületen élők **első befogadó helyeinek** működtetése kiegészítő támogatással, valamint ehhez kapcsolódó **kiléptető lakhatási támogatások** nyújtása

Együtt évi kb. 270 millió Ft, amennyiben az önkormányzati támogatás egészében eléri a 2010. évi 340 millió Ft-ot. Ez a keretösszeg maximum 300.000 Ft/fő/12 hónap támogatási szükséglettel kalkulálva **legalább 900 ember 12 havi elhelyezését teszi lehetővé.**

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
 Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
 Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

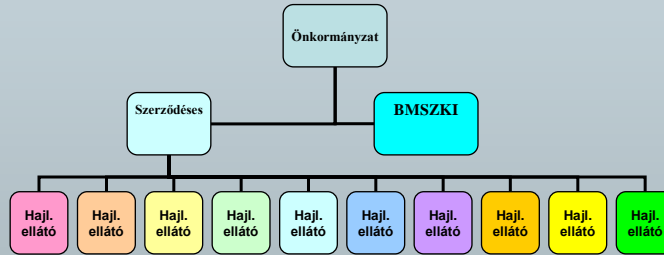
Kapcsolódó ágazati teendők (elfogadott közgyűlési határozatok):

- 1) Cödöllő, Dózsa György út 65. szám alatt működő Idősek Otthona Erdőkertes telephelye a továbbiakban elsődlegesen Budapest területén élő hajléktalan személyek **idősebbek elhelyezését** szolgálja.
- 2) felkéri a főpolgármestert, hogy kezdeményezzen tárgyalásokat a Fővárosi Önkormányzat **élelmezési és intézményei** vezetőivel a lakástalan/hajléktalan személyek nagyobb számban történő **tényleges foglalkoztatásáról/alkalmazásáról**, valamint az érintett cégek munkásszállóin a foglalkoztatott lakástalan/hajléktalan személyek támogatott lakhatása biztosításáról.
- 3) felkéri a főpolgármestert, hogy vizsgálta meg a Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményei bázisán
 - legalább **2x30 férőhelyes állandó pavilon** kialakításának és működtetésének feltételeit a fedél nélküli, beteg emberek ellátása, kórházi első befogadása, vagy hosszabb ápolására, lábadozása biztosítására,
 - elegendő-e a jelenlegi **ágykapacitás** a várhatóan növekvő igénybe vétel esetén is,
 - hogyan biztosítható megnyugtató módon Budapesten legalább egy **fenntartott állomás** üzemeltetése,
 - hogy mind a területi **pszichiátriai gondozások**, mind a pszichiátriai osztályok kapacitása érzékelhetően növekedjen az elkövetkező években,
- 4) felkéri a főpolgármestert intézkedéseivel segítse, hogy - a hajléktalanná válás megelőzése érdekében - a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában működő **gyermekvédelmi intézményekben** továbbra is legyen elsőrendű feladat
 - a) az **utógondozni rendszer** fenntartása, működtetése, illetve a lehetőségek függvényében kiterjesztése,
 - b) a jelenlegi ún. **utógondozási támogatás** rendszerének áttekintése, célzottabbá tétele, valamint e támogatási rendszeren belül a lakásvesztés kockázatának csökkentése,
 - c) a fővárosi gyermekvédelmi intézményekből kikerülő fiatalok elsőbbséggel indulhassanak az **önkormányzat bérlakás-pályázata** során, valamint
 - d) a 24 év alatti, már hajléktalanná vált gondozottak utógondozásának szervezett megoldása.
- 5) felkéri a főpolgármestert, vizsgálta meg, hogy a Fővárosi Önkormányzat **lakásgazdálkodása területén** milyen keretek között biztosítható elsőbbség a fővárosi hajléktalan-ellátásból pályázók részére az önkormányzat bérlakás-pályázatai során, valamint milyen feltételekkel adható át a BMSZKI-nak a Fővárosi Önkormányzat ún. átmeneti lakásai közül a megürülő **Közbányai úti kislakások működtetése**, majd a vizsgálatok eredményeiről kapott tájékoztatást a Fővárosi Közgyűlés

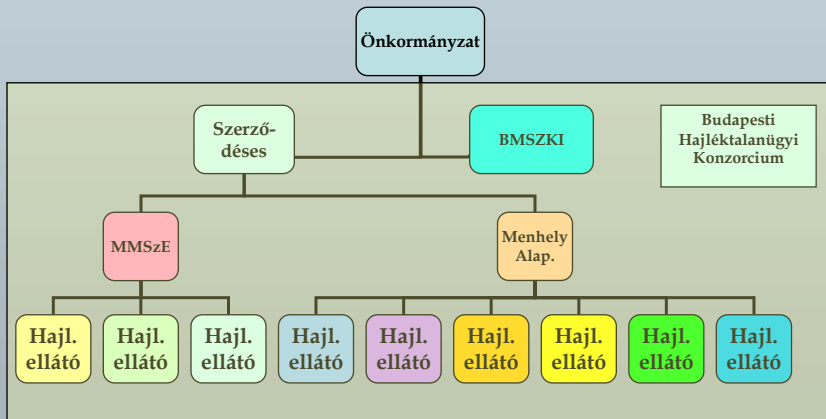

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Főváros – hajléktalan-ellátók együttműködésének eddigi modellje

Főváros – hajléktalan-ellátók együttműködésének új modellje

Az együttműködés új formája

Az együttműködés új modelljében a Fővárosi Önkormányzat – a saját fenntartású BMSZKI működtetése mellett – kettő, a fővárosi hajléktalan-ellátás szervezésében gyakorlattal rendelkező hajléktalan-ellátó civil szervezettel köt közvetlen szerződést.

Így a budapesti nem-önkormányzati szolgáltatás-szervezés és szolgáltatás-vásárlás gyakorlatában a korábbiaknál nagyobb szerephez juthatnak az ellátási tapasztalatokkal rendelkező, az ellátás mindennapi munkájában résztvevő szervezetek.

Abban bízunk, hogy
ez az új együttműködési modell érzékelhetően javíthatja a budapesti hajléktalan-ellátás területén a szolgáltatás-vásárlás, szolgáltatás-szervezés hatékonyságát, rugalmasságát, a szolgáltatók közötti tényleges együttműködést,
s ezzel előrébb léphetünk a hajléktalanság csökkentése területén is.

Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület és a Menhely Alapítvány vezetői
– a Fővárosi Önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződésekbe foglaltak végrehajtására –
konzorciumi megállapodást kötnek

- ✓ a budapesti hajléktalan-ellátás **egységes alapelvek** mentén történő átalakítása,
- ✓ a konkrét szociális szolgáltatási feladatok **folyamatos összehangolása,**
- ✓ a **konkrét felelősségi viszonyok kialakítása,**
- ✓ a budapesti hajléktalan-ellátó szervezetek **részvételének megerősítése**

érdekében.

A Budapesti Hajléktalanügyi Konzorcium
szabályozott, rendszerszerű keretet nyújthat
az ellátó szervezetek folyamatos együttműködéséhez,
a „Közterület helyett emberibb körülmények” lépéssorozat végrehajtása során
fölmerülő alternatívák egyeztetéséhez.

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

A programba bevonható, regisztrálható fedél nélküli személyek

a) Aki 2011. november 1-én, vagy azt követően éjszakáit – más, önálló lakhatási lehetősége hiányában, kényszerűségből - Budapesten, közterületen, vagy nem lakhatás céljára szolgáló helyen tölti és

- a. **legalább 30 napja** ez az élethelyzete – egy szociális szolgáltató dokumentációja alapján hitelt érdemlően – folyamatosan fennáll, vagy
- b. hatósági szervezetek - bizonyíthatóan – jogszerűen, szabálysértési eljárás kezdeményezése terhe mellett **felszólították** az életvitelszerű ott lakás miatt a közterületről, vagy nem lakhatás céljára szolgáló helyről való távozásra, vagy
- c. **életét és testi épségét veszélyeztető** helyzetben van, és

b) **önként változtatna** ezen az élethelyzetén, ebben az őt segítővel együtt is működne és

c) egy szociális szolgáltató (utcai szolgálat) **javasolja**, támogatja a programba bevonását és

d) a Diszpécser Szolgálat az illetőt a programba bevont személyként **nyilvántartásába vette**.

Életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőnek tekinthető különösen, aki - legalább öt éjszakán keresztül folyamatosan - éjszakáit kényszerűségből közterületen, vagy nem lakhatás céljára szolgáló helyen tölti és

• **felölt korú, kiskorú gyermekével, vagy**

• **várandós anya, vagy**

• **önmaga ellátására nem képes.**

E személyeken túl, átlagosan – **5 fokos**, vagy annál alacsonyabb hőmérséklet alatt

• **70 évesnél idősebb, vagy**

• **súlyos, vagy krónikus beteg.**

E személyeken túl, átlagosan – **10 fokos**, vagy annál alacsonyabb hőmérséklet alatt

• **minden egyéb személy is mindaddig, amíg e feltételek fennállnak.**

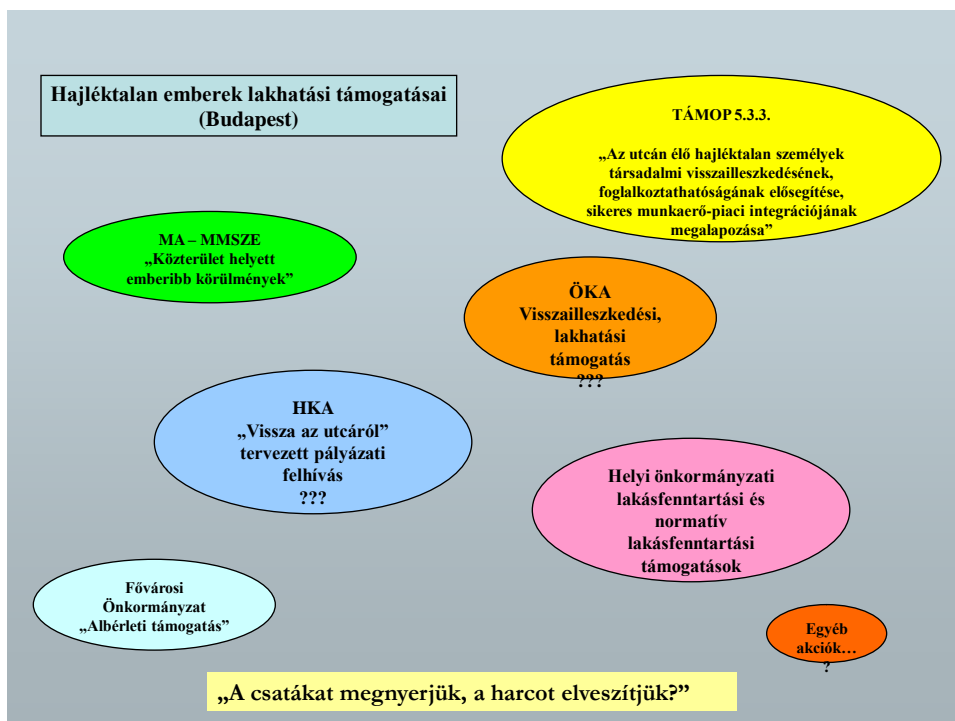
Az elhelyezési módok függvényében a szerződéskötéskor a következő prioritások az irányadók

- 1) **I/A. - Önálló lakásban való elhelyezés párosan, csoportosan**
- 2) **I/A. - Önálló lakásban való elhelyezés**
- 3) **I/B. - Munkásszállón elhelyezés**
- 4) **II/A. - Átmeneti szállón (csáo, lábadozó) elhelyezés párosan**
- 5) **II/A. - Átmeneti szállón (csáo, lábadozó) elhelyezés**
- 6) **II/B. - Éjjeli menedékhelyen befogadás párosan, csoportosan**
- 7) **II/B. - Éjjeli menedékhelyen befogadás**
 - Nem-önkormányzati hajléktalanellátóval
 - Önkormányzati hajléktalanellátóval
 - Más szociális szervezettel
 - Egyéb

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
 Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
 Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Az elszámolható támogatások mértéke és fajtái az elhelyezés módja szerint:					
Ezer forintban, 12 hónapra (365 napra), egy elhelyezett emberre jutó összegek					
	Elhelyezés módja Költségek fajtája	I/A.	I/B.	II/A.	II/B.
		Lakásban	Munkásszállón	Átmeneti szállón	Éjjeli menedékhelyen*
A	Lakhatás Költségei	Max. 240**	Max. 220**		
B	Személyi Költségek				
	B1	Min. 60	Min. 60	Min. 60	Min. 60
	B2			Min. 60	Min. 60
C	Szervezeti Költségek				
D	A+B+C Együtt (365 vendégéjszakára, ezer Ft)				

A tényleges elszámolás a dokumentált vendégéjszakák alapján történik.

**A szerződéses, finanszírozási viszonyok új fővárosi
rendszere illeszkedik-e eddigi koncepciónk kereteibe?**

(Átléptük-e saját árnyékunkat?)

Merre tovább?

**Egy nemzeti hajléktalanügyi
stratégia lehetséges keretei**

Szakértői tervezet – vitaanyag

2007. szeptember

Győri Péter

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
 Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
 Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
 Szakértői tervezet – vitaanyag

Stratégiai terület 2.
Hajléktalan-ellátás szabályozása,
finanszírozása

Jogosultság újraszabályozása

Rászorultság – jogosultság
 vizsgálata

Intézmények normatív
 támogatásának átalakítása

Támogatott lakhatási program
 rendszerbe állítása

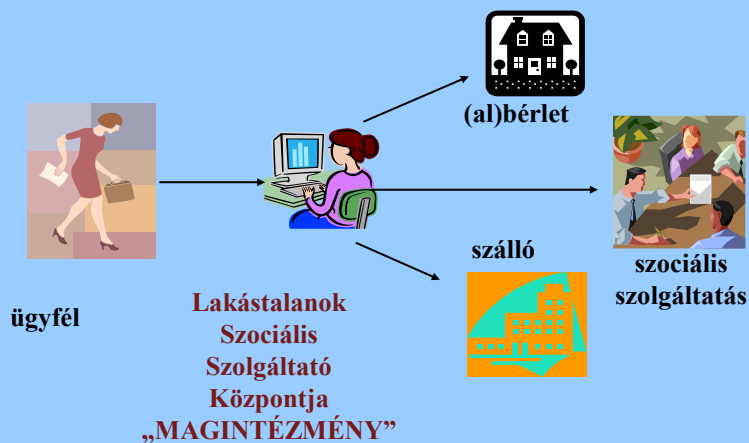
Programiroda (Ügynökség)
 létrehozására

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
 Szakértői tervezet – vitaanyag

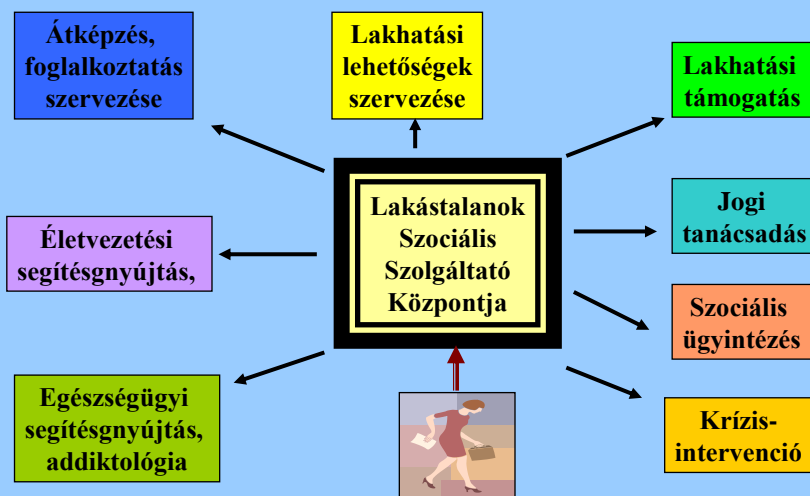
A jogosultság újraszabályozása 3.
A minimálisan elismert lakhatás egyes formái

	Csoport (élethelyzet)	Minimálisan elismert lakhatás formája (nyújtható ellátás)
Mire fordítható a pénzbeli támogatás? (a) bérleti díj térítési díj kiegészítése	Kiskorú gyermekkel	„Családos szoba”, szociális lakásotthon
	Várandós anya	„Szobabérlet”, szociális lakásotthon
	Házaspár, élettárs	„Szobabérlet”, szociális lakásotthon
	Aktív korú egyedülálló	„Szállás”, intézményes elhelyezés
	Tartósan beteg	„Speciális szállás”, otthon
	Fogyatékkal élő	„Otthon”, szociális lakásotthon
	Idős	„Otthon”, szociális lakásotthon

A rászorultság – jogosultság vizsgálata 1.

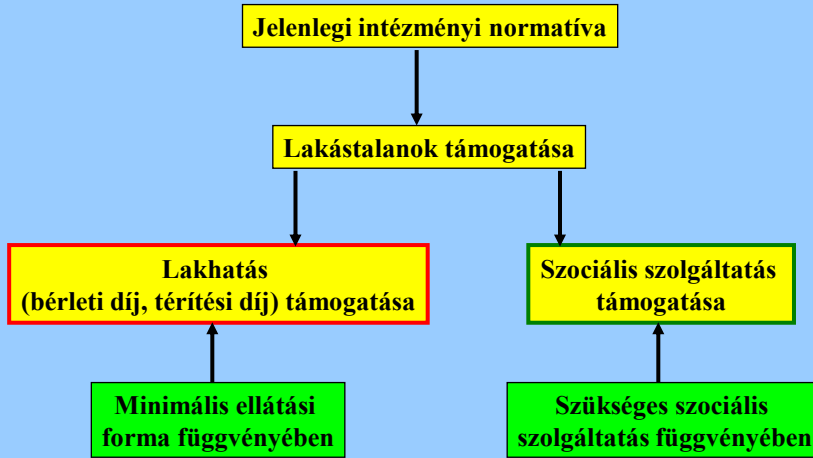

A rászorultság – jogosultság vizsgálata 2.

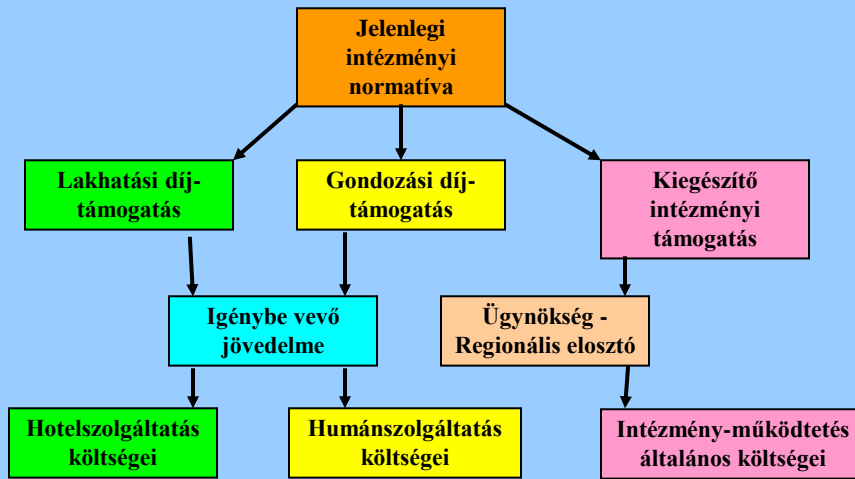
Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

**Intézmények normatív támogatásának átalakítása:
intézményi normatívából – személyre szabott normatív
támogatás**

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

**Intézmények normatív támogatásának átalakítása:
Hogyan jutnak az intézmények a költségek fedezetéhez?**

A jelenlegi ellátó rendszer egyszerre

**alulszabályozott és túlszabályozott
alulkontrollált és túlkontrollált
forráshiányos és pazarló
túlburjánzó és hiányos
alulról építkező és felülről dirigált**

**Vagyis nagyon is megérett az
átalakításra.**

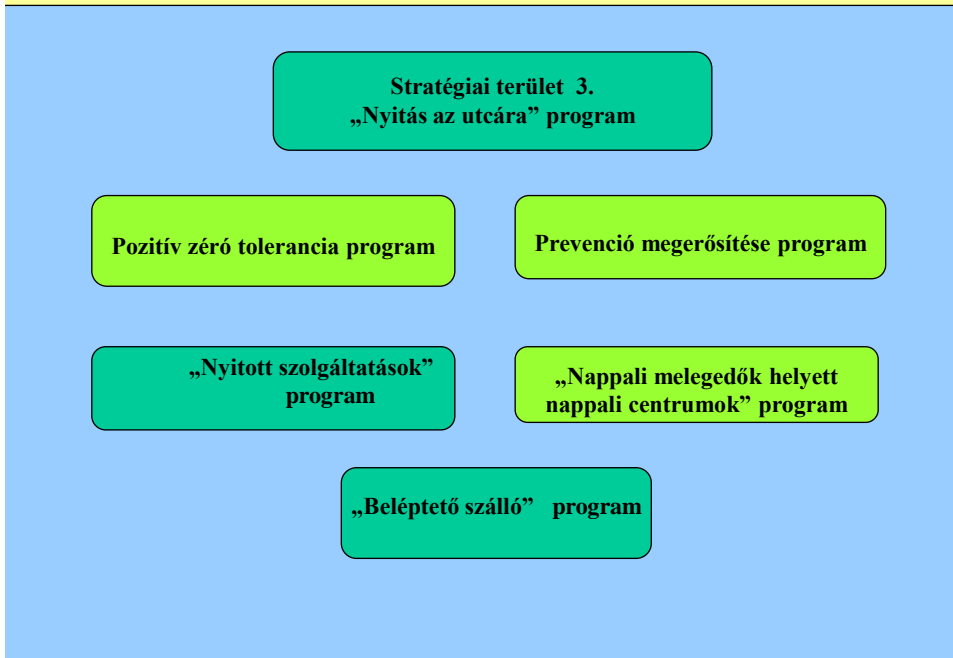

Ez mit jelent?

- ✓ az egyes intézményi formák leírása helyett a **szolgáltatásra szoruló csoportokat, élethelyzeteket határozza meg**
- ✓ áttekinthetőbbé, közérthetőbbé teszi azt is, hogy **mely élethelyzetben vehet valaki igénybe** támogatott szociális szolgáltatást
- ✓ azt a **lehetőséget határozza meg**, hogy milyen élethelyzetben lévőek vehetnek igénybe támogatott szociális szolgáltatásokat
- ✓ az intézmények jelenlegi formális, túlbonyolított, mégis pontatlan és belső ellentmondásokkal teli törvényi körülírásai így pontosíthatóak
- ✓ ez a fajta szabályozás jelentős **deregulációs** előnyökkel jár

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

Az átalakított szabályozási, finanszírozási rendszer, illetve a stratégia megvalósításának szervezeti követelménye – javaslat Országos Hajléktalanügyi Programiroda (Ügynökség) létrehozására

Hatékony (kormányzati) hajléktalanügyi politika nem képzelhető el a jelenlegi finanszírozási eljárások és szervezeti – szervezési megoldások célirányos, határozott átalakítása nélkül. A tudatos hajléktalanügyi politika végrehajtásához **felelős programvégrehajtó szervezet(ek)re van szükség, melyek transzparens, átlátható és számonkérhető módon gondoskodnak az egyes, meghatározott programelemek időben ütemezett megvalósításáról.** Ennek érdekében azt javasoljuk, hogy a jelenlegi „hajléktalanügyi miniszteri biztosi” rendszert egy néhány fős apparátussal rendelkező **Országos Hajléktalanügyi Programiroda (Ügynökség)** váltsa fel (a jelenleg is ezzel foglalkozó köztisztviselők átcsoportosításával).

Jelenleg a hajléktalanügyi kormányzati források kezelése rendkívül szétforgácsolódott, össze nem hangolt módon történik a különböző tárcák, szervezetek, főhatóságok berkeiben, ezekre különböző szabályok érvényesek, még kormányzati szinten is szinte átláthatatlan e források rendszere. Mindez jelentősen csökkenti e források felhasználásának hatékonyságát, lényegében lehetetlenné teszi egy egységes és céltudatos szakpolitika, program megvalósítását. **Ezért javasoljuk, hogy az Országos Hajléktalanügyi Programiroda (Ügynökség) kapjon megbízást minden jelenlegi kormányzati hajléktalanügyi forrás kezelése (az ÖTM-től, az SZMM-től, az NFÜ-től stb.).**

„Válságkezelő Iroda”, „Hajléktalanügyi miniszteri biztos”, „hajléktalanügyi főpolgármesteri megbízott”

Az elmúlt másfél évtized gyakorlata is bebizonyította, hogy a hajléktalanügy terén folyamatosan szükség volt egyfajta „rendszeren kívüli”, sajátos megoldásra az államigazgatáson belül („Válságkezelő Iroda”, „Hajléktalanügyi miniszteri biztos”, „hajléktalanügyi főpolgármesteri megbízott” stb.).

Rendkívüli, vagy „krízis” helyzetek gyors megoldására a hazai igazgatás szokásos eljárásai alkalmatlanok, ilyenkor elkerülhetetlen az igazgatás horizontális és vertikális szintjeinek gyors áthidalása, összekapcsolása, átjárhatóvá tétele. De nem csak a „tűzoltás” indokolta e sajátos megoldásokat, hanem ezeken a megoldásokon keresztül lehetett fenntartani a többségükben civil ellátók és az igazgatás kiegyensúlyozott kommunikációját, a probléma-orientált, a szakasostól eltérő megoldási módok, projektek, programok stb. létrehozásának lehetőségét.

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

A források kezelésével való megbízással párhuzamosan a továbbiakban az Országos Hajléktalanügyi Programiroda (Ügynökség) lenne a kormányzati hajléktalanügyi program végrehajtásának felelős szervezete, mely elszámolással és beszámolással tartozik a kormány megfelelő szerveinek.

Az Országos Hajléktalanügyi Programiroda (Ügynökség) stratégiai döntéshozatali szerve, tanácsa (board-ja) részben a jelenlegi Országos Hajléktalanügyi Konzultatív Tanácsból, részben egyéb érdekelt ágensek bevonásából jöhet létre. Ez biztosíthatja minden jelentős és felelős szereplő részvételét a stratégiai döntésekben, egyben a végrehajtás megfelelő és folyamatos ellenőrzését.

Az Országos Hajléktalanügyi Programiroda (Ügynökség) a program végrehajtása során további programfelelős szervezetekkel szerződve kell gondoskodjon az egyes speciális programelemek számonkérhető megvalósításáról. Az eddigi hasonló gyakorlati elemekre alapozva, ilyen szervezetek lehetnek elsősorban a Közép-magyarországi Régióban működő – a kormány és a Fővárosi Önkormányzat által alapított - **Összefogás Közalapítvány** és a - kormány által alapított - **Hajléktalanokért Közalapítvány**, illetve más szervezetek, melyek képesen nagyobb projekt-csoportok koordinálására.

Mind a központi programiroda, mind a programfelelős szervezetek koordinálják, illetve projekt-szerződéseken keresztül biztosítják az egyes program-csoportok célirányos megvalósulását. Jelenlegi ismereteink és a nyomokban meglévő gyakorlat alapján szükségesnek látszik külön-külön programfelelős szervezetet megbízni a **lakhatási, a foglalkoztatási, az egészségügyi ellátási és a krízis (utcai) ellátási program-csoportok** végrehajtásával.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

Specializáltabb szolgáltatások – programfelelős szervezetek – beszámolás, számonkérés

Miközben évek óta számos szolgáltatás finanszírozása folyik a hajléktalan-ellátás területén (nem is beszélve a szabályozásra és a szabályok betartásának ellenőrzésére fordított jelentős erőforrásokról), aközben alig fordítódik figyelem e szolgáltatások hatékonyságának, eredményességének, egyáltalán valós teljesítményének a nyomon követésére. Néhány nagyobb projekt lebonyolítása a hajléktalan-ellátás területén az elmúlt egy-két év alatt bebizonyította, hogy **jelentősen javítható a bonyolult szolgáltatások eredményessége, ha a hasonló szolgáltatásokat nyújtók nem atomizáltan végzik feladataikat, hanem együttműködésben, koordinált hálózatban. Jelentősen javítható a nyújtott szolgáltatások szakszerűsége, ha nem általában, hanem specializált módon szerveződnek egyes szolgáltatás-elemek.**

Ezért azt javasoljuk, hogy a jövőben mind az ellátások szabályozása, mind azok finanszírozása során központi szerepet kapjon a **szolgáltatások koordinált módon, együttműködésben történő megvalósításának követelménye, az egyes nagyobb szolgáltatási területeken jöjjenek létre az adott területen nyújtott szolgáltatások szervezéséért, koordinációjáért, színvonaláért felelős szervezetek. A hajléktalan-ellátáson belül ilyen programfelelős szervezet(ek) működtetése indokolt az utcai szolgálatok – krízis autók – diszpécser szolgálatok területén, az éjjeli menhelyek és átmeneti szállók területén, a foglalkoztatási, a lakhatási programok és az egészségügyi ellátások területén.**

A hálózat-építés, hálózat-működtetés, folyamatos támogató monitorozás, értékelés eredményeinek a szolgáltatások finanszírozásában is vissza kell tükröződniük.

Középtávon el kell érni, hogy a támogatások nagyobb részét ne azok a programok kapják, melyek évről-évre nagyobb számú hajléktalan ember kiszolgáltatottságát tudják felmutatni, hanem azok a programok kapják, melyek a lakástalan, ezen belül is elsősorban a közterületeken élő emberek eredményes – munkaerőpiaci, lakhatási és társadalmi – visszailleszkedését vállalják és képesek megoldani összehangolt, differenciált szolgáltatásnyújtás keretében. Csak ezen keresztül érhető el a fedél nélkül élők számának fokozatos és érzékelhető csökkentése. Az ilyen értelemben vett „hatékonyságra”, „eredményességre” törekvés alapvetően program-finanszírozási formában tud megvalósulni, ennek megfelelő színvonalú biztosításához szükségesek a fent említett szervezeti, szolgáltatás-szervezési lépések.

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

**A szervezeti javaslat és a szociális szolgáltatások
szabályozásának és finanszírozásának megújítására
irányuló javaslatok összhangja**

A szociális szolgáltatások szabályozásának és finanszírozásának megújítására irányuló javaslatok és munkálatok a korlátos költségvetési források és a szükségletekre adandó válaszok összehangolását a régiók szintjén valószínű meg-
Eszerint a központi állam a különböző indikátorok alapján meghatározott források felosztásával a - jelenlegi, de
újraszabályozott - Regionális Szociálpolitikai Tanácsokat bízta meg.

Eszerint a Regionális Szociálpolitikai Tanácsok lennének a régiókban az **egyes szolgáltatások vásárlói**.
A régióban működő szervezetek – egy előre meghatározott prioritási lista alapján – pályázhatnak a régióhoz.

A szociális szolgáltatások finanszírozására felvázolt új modell mintegy előképének tekinthető a már évek óta működő „Összefogás”, illetve „Hajléktalanokért” Közalapítvány. A két közalapítvány a hajléktalan-ellátás területén lényegében kisebb változtatásokkal képes ellátni azokat a szakmafejlesztési-finanszírozási-szolgáltatásvásárlási feladatokat, amelyek a stratégia megvalósításához szükségesek.

Ugyanakkor ezek működése – akár kiszereződések formájában – összeilleszthető a RSZT-kre épülő szolgáltatásszervezési modellel.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei
Szakértői tervezet – vitaanyag

ÖSSZEFOGÁS
a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány példája

A Közalapítvány azért jött létre, mert korábban a központi kormányzat és az önkormányzat közötti állandó problémák, diszfunkciók terhelték a budapesti hajléktalan-ellátás „finomhangolását”.

A Közalapítvány célja és feladata - a jelenlegi normatív és egyéb finanszírozási és szabályozási formákon kívül - a hajléktalan-ellátás szervezése, támogatása a Közép-magyarországi Régióban (Budapesten és Pest megyében).

A Közalapítványt a Magyar Köztársaság kormánya és a Fővárosi Önkormányzat közösen alapította. Mindkét alapító éves költségvetésében dönt arról, hogy mekkora forrást biztosít a feladatok ellátására.

A Közalapítvány döntéshozó kuratóriumába a szakminiszter, a Fővárosi Közgyűlés és a budapesti és Pest megyei ellátó szervezetek delegálnak képviselőket. A kuratórium - az ellátó szervezetek és az általuk választott ún. Tizek Tanácsa javaslatainak figyelembe vételével - felkért szakértők döntés-előkészítő közreműködésére támaszkodik. A szakértők körében helyet kapnak a regionális és országos módszertani intézmények szakemberei is.

A döntés menete:

A szakértők - széles körű konzultációt követően - javaslatot tesznek az éves költségvetési keretek főbb felhasználási irányaira. Ez alapján a forrásokat biztosító szervezetek (szakminisztérium és önkormányzat) szerződést kötnek a megjelölt feladatokra vonatkozóan a Közalapítvánnyal.

A szakértők - széles körű konzultációt követően - javaslatot tesznek a részletes éves pályázati kiírásra. A kiírás (tender kiíráshoz hasonlóan) - lehetőség szerint - tartalmazza az egyes feladatokra folyósítható fajlagos költség (támogatás) maximumát, az egyes feladatokra fordítható keretösszeget, a maximálisan támogatható kapacitások mértékét, illetve pénzübeli (lakhatási) támogatás esetén annak részletes szabályait (összeg, feltételek, eljárások, dokumentálás, monitorozás stb.).

A kuratórium a szakértők javaslata alapján kiírja a pályázatot.

A beérkezett pályázatokat a kuratórium által felkért szakértők - köztük ellátó szervezetek szakemberei - a kiírás szabályainak megfelelően előminősítik, javaslatot tesznek a döntéshozatalra.

A kuratórium a szakértők javaslatai alapján dönt, szerződést köt.

A kuratórium külön dönt a szükséges monitorozás formájáról, terjedelméről.

A szakértők és a kuratórium összegzi és elemzi az éves kiírás, pályázatok tanulságait, s ezeket felhasználva kezdődik a következő évi folyamat előlrol.

Mi is volt a korábbi diagnózisunk? Merre haladunk most?

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

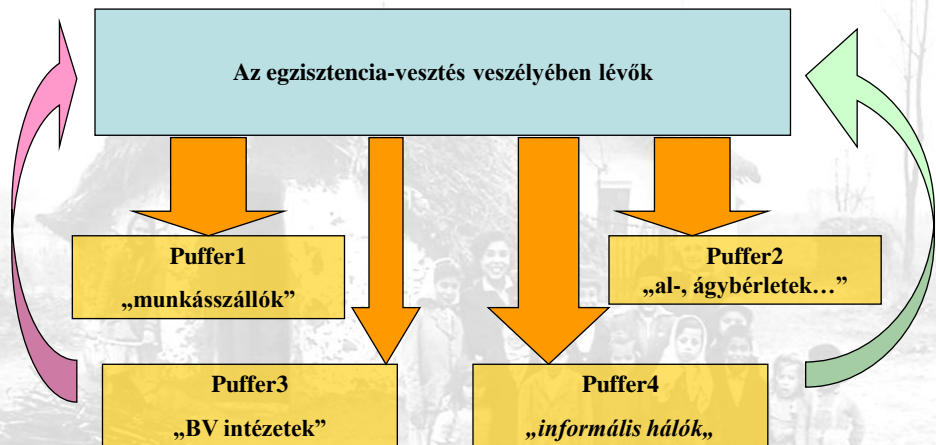
Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2008-2009.

Hipotézisünk:

- ✓ A rendszerváltás előtt a mélyszegénység és az egyéni krízisek „levezetésére” speciális **puffer (tároló) rendszerek működtek**
- ✓ A rendszerváltást követően **ezek megszűntek (visszaszorultak)**
- ✓ A mélyszegénység és az egyéni krízisek „levezetésének” **új, speciális puffer (tároló) rendszereként jöttek létre az ún. hajléktalan-ellátó intézmények** - a megszűnt (vagy visszaszorult) puffer (tároló) rendszerek pótlására (nem egyszer a helyükön)

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2008-2009.

Rendszerváltás előtti „modell”

Egzisztencia-vesztés elkerülése
segítő intézmények nélkül

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

„Az átpolitizált büntetéstán új tartalma a **represszív prevenció** lett.
Egyes források szerint **1952 márciusára** az elítéltek száma országosan
mintegy hatvanezerre (az internáltaké százezerre) duzzadt. A ... gyáraknak,
üzemeknek, bányáknak stb. átadása a büntetés-végrehajtás számára 1949-
ben kezdődött el és **1952 végére már szinte az egész országot behálózták az**
un. őrparancsnokságok, illetve munkahely-parancsnokságok.
Mintegy 45 helyen dolgoztattak elítélteket, így többek között ipari
létesítmények építkezésein (*Lábatlan, Almásfüzitő, Tiszalök, Csepel stb.*)
középületek létesítésénél (pl. a miskolci és veszprémi egyetemek), illetve
felújításánál (pl. a budai vár), bányákban (*Oroszlány, Recsk, Komló,*
Várpalota stb.) és számos más ipari és mezőgazdasági jellegű
közmunkán.”

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Az **1974. évi 10. sz. törvényerejű rendelet az alkoholisták kötelező
munkaterápiás intézeti kezelését** vezette be.
Az **1978. évi Btk. 76.§-a** szerint önálló intézkedésként elrendelt
kényszergyógyítás legalább egy, legfeljebb két évig tarthatott.
Az **intézeti gyógykezelés az erre a célra a Szeged melletti Nagyfán**
kialakított Munkaterápiás Alkohollevonó Intézetben történt, egészen
1990-ig, megszüntetéséig.
A 80-as években folyamatosan 1200-1500 „elítélt” volt benne
elhelyezve.
Rajtuk kívül voltak a kényszergyógykezelésre és elzárásra
beutaltak, hasonló nagyságrendben.

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

A belügyminiszter 1/1985.(II.1.) BM sz. rendelete a személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedésekről.

önmaga védelme érdekében **be kell kísérni** az őrszobára

"(a) a magával tehetetlen, erősen ittas állapotban lévő személyt, ha közbotrányt nem okoz, vagy a közrendet, a közbiztonságot nem zavarja, de a közterületről, illetve az egyéb nyilvános helyről eltávolítása szükséges,

(c) az ön- és közveszélyes, a magával tehetetlen, a hajléktalan, a bármely okból gyámoltalan személyt,

(d) az eltévedt, vagy csavargó gyermeket, a csavargó fiatakorút,..."

Elő kell állítani, s **őrizetbe is vehető ... "aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, akit a kitiltás , vagy a rendőrhatalom felügyelet szabályainak megsértésén a rendőr tetten ért, akivel szemben közveszélyes munkakerülés gyanuja merült fel... stb.,,**

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

"BRFK tájékoztató jelentés - A fővárosban élő állandó munkahely nélküli, hajléktalan antiszociális magatartású és egészségügyi ellátásra szoruló helyzetéről "(sic.) a Fővárosi Tanács VB számára 1982.

"Budapest sem mentes a világvárosokra jellemző lumpen réteg újratermelődésétől. Míg azonban a nyugati nagyvárosokban e lumpen réteg kitermelődése, számszerű növekedése elkerülhetetlen következménye a társadalmi berendezkedésnek, addig nálunk e réteg éppen a társadalom nyújtotta lehetőségeket visszautasítva, a kínálkozó emberibb életől lemondva választja ezt az életformát. "

"nincs tehát objektív társadalmi alapja annak, hogy emberek a társadalom periferiájára szorulva munkakerülő, csavargó életmódot folytassanak, illetve betegen, elhagyottan pályaudvarokon, búvóhelyeken tengessék életüket. "

"nem nézhető tétlenül tovább a társadalom periferiájára került, antiszociális magatartású emberek helyzete. "

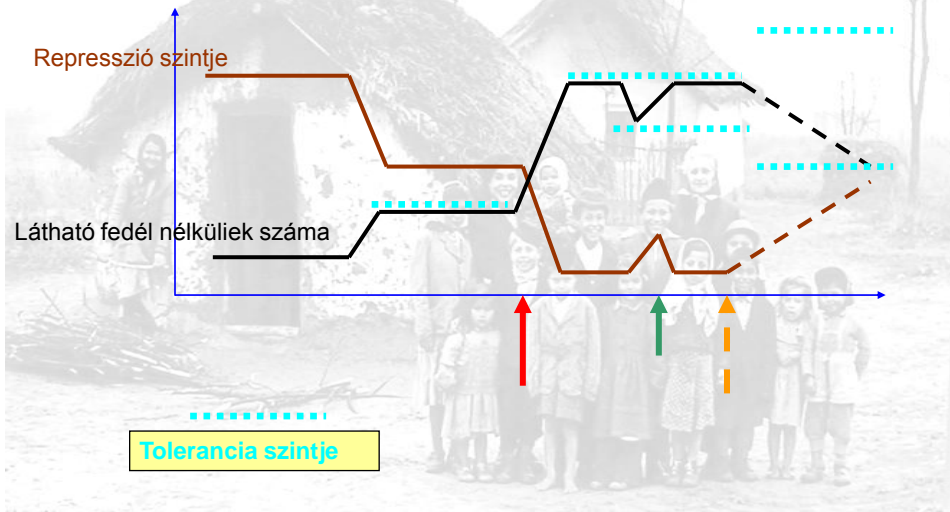
A rend őrei precíz adatlapos felmérést végeztek e körben (**az előállítások módszerével**), s azt találták, hogy ezeknek az "elemeknek" a 66 %-a foglalkozás nélküli, vagy alkalmizik, 61%-a büntetett előéletű, 18 %-a cigány származású, 73 %-ának nincs meg a 8 általánosa, 59 %-uknak nincs budapesti bejegyzett lakcíme stb."^[1]

[1] Győri Péter: Vannak-e jogaik a hajléktalanoknak? Megjelent: Mozgó Világ, 1996/12., Hajszolt Hírlap, 1997/2

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
 Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
 Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

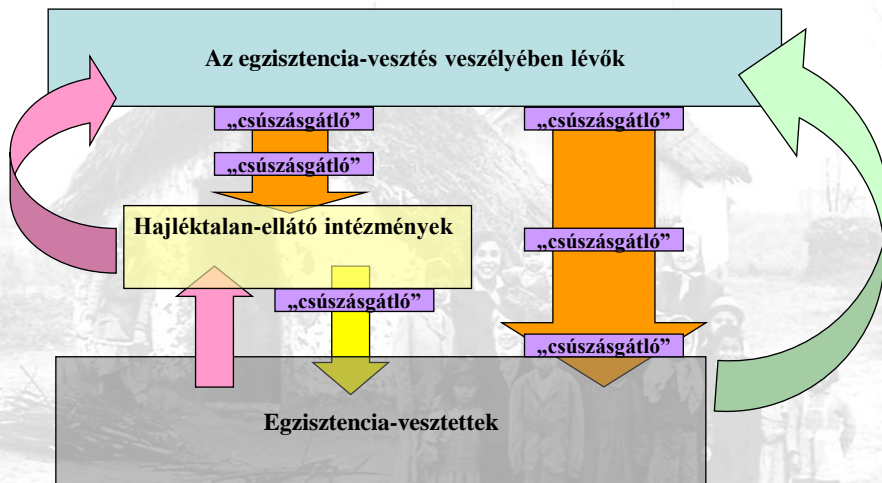
Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
 Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

A represszió szintje és a látható hajléktalanok száma közötti lehetséges összefüggés

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
 Hajléktalanügyi országos konferencia 2008-2009.

Rendszerváltás utáni „modell”

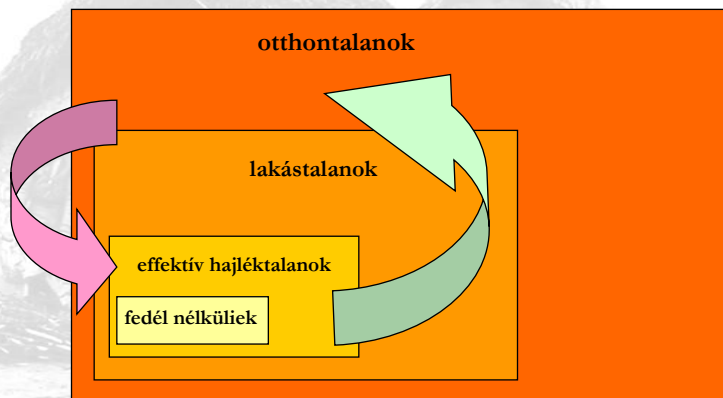
Egzisztencia-vesztés csökkentése
 segítő intézményekkel

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Állandóság: a margón élők közül kerülnek ki a margó szélén lévők és oda kerülnek vissza

Változás: kik kerülnek a margón élők közül a margó szélén lévők közé

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Legyünk realisták:

Húsz év eredményei – mi nem történt

Nem csuknak le embereket „közveszélyes munkakerülés” miatt

Nem büntetik a csavargókat

Nem zárják el kényszer-elvonókba az alkoholbetegeket

Nem gyűjtik össze és szállítják „dologházakba” a koldusokat

Nem toloncolják ki az összes menedék kérőt

De vajon eljutottunk-e a „kiilleszkedettek” (a csavargók, az alkoholbetegek, a koldusok, a menedék kérők) visszailleszkedését segítő ellátásig?!

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Változás és állandóság

Húsz év „eredményei”

- o Szegénység helyett? ... *szegénység*
- o Lakástalanság helyett? ... *lakástalanság*
- o Alávetettség helyett? ... *alávetettség*

DE:

Akinek nincs hol meghúzódnia – **szabad emberként** fagyhat meg (nem gyűjtik be)

Aki állami vállalat dolgozójaként munkásszállón lakhatott – **fekete munkásként lakhat hajléktalan szállón**

Akit csavargóként, munkakerülőként elzártak – szabadon megalhat éjjeli menedékhelyen

Akit kényszer-elvonóba vittek – bejárhat a nappali melegedőbe mosni, főzni, idejét tölteni

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Legyünk realisták:

Húsz év eredménytelenségei – mi nem történt

Nem alakult ki a biztonságos lakhatás szabályozási rendszere

Nem hoztak létre szociálisan célzott lakáshoz jutási és lakhatási támogatást

Nem épült ki modern pszichiátriai és addiktológiai ellátó rendszer

Nem csökkent (inkább nőtt) a szolgáltatások széttagoaltsága

De vajon előre léptünk-e a hajléktalanellátás területén e hiányok felszámolásában?

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Húsz év értékelése nagyon vázlatosan

Talán a legfontosabb (+):

egy társadalmi jelenség kezelési módjának változása

represszív (elnyomó) eszközök helyett szociális segítségnyújtás

Talán a legfontosabb (-):

egy társadalmi jelenség kezelési módjának változása

otthonalanság-lakástalanság kezelése helyett hajléktalanellátás

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Húsz év értékelése nagyon vázlatosan

A lényeges dilemmák - viták

egy társadalmi jelenség kezelési módjának változása

represszív (elnyomó) eszközök helyett szociális segítségnyújtás

Vannak, akik azt mondják: ez félrekezelés, több represszió kell !

egy társadalmi jelenség kezelési módjának változása

otthonalanság-lakástalanság kezelése helyett hajléktalanellátás

Mi azt mondjuk: ez félrekezelés, több lakáspolitikára kell !

„Utcáról hova? – A hajléktalanellátás megújulási lehetőségei”
Hajléktalanellátás Országos Konferenciája,
Balatonföldvár, 2011. szeptember 15-16.

Változás és állandóság – a hajléktalanügy elmúlt húsz évéről
Hajléktalanügyi országos konferencia 2009.

Itt tartunk!
(M)Erre tovább?

www.menhely.hu

www.bmszki.hu

www.hajlektalanokert.hu

Hol tartunk?!

Nyílt, indulatos támadás indult a hajléktalan emberek ellen!

A polgárok részéről?

A szervezetek részéről?

Nem, a politika-csinálók részéről.

Miért? Mi ennek az oka? Miért éppen a hajléktalanok?

Mert gyengék és védtelenek?

Ezen lehet levezetni, ezzel lehet elfedni más országos, vagy helyi konfliktusokat?

... egyéb hipotézisek lehetségesek...

Nem lettek könnyű préda, könnyen bűnbakok.

Miért?

Hol tartunk?!

Nem lettek könnyű préda, könnyen bűnbakok.

Miért?

Mert a támadás némi szervezetséggel találta szembe magát

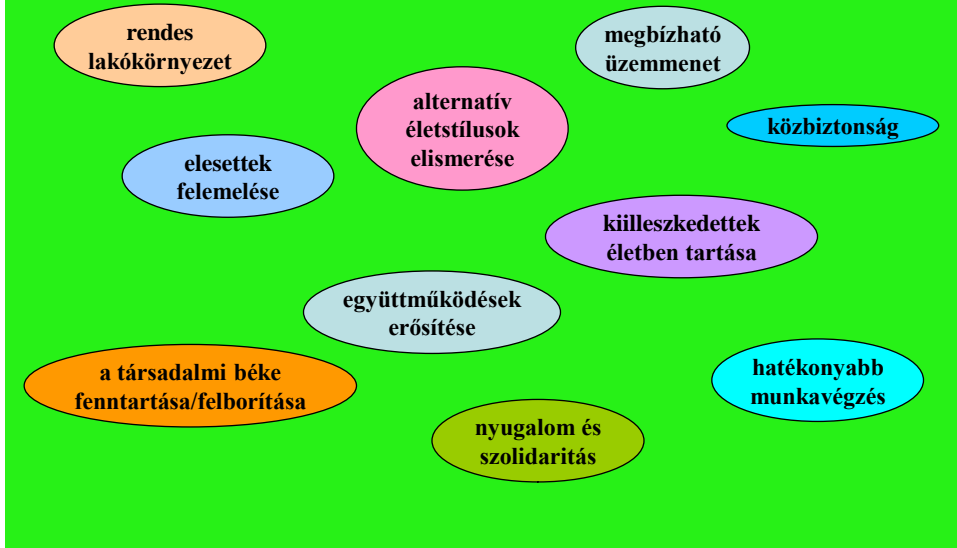
A hajléktalanellátók helye és szerepe az Új Rendszerben

A mező - szereplők

A hajléktalanellátók helye és szerepe az Új Rendszerben

A mező - értékek, célok

A hajléktalanellátók helye és szerepe az Új Rendben

Szerep alternatívák

Segítő szerepek

Bezárkózás a segítő világba

Nyitás a laikus segítők, önkéntesek, érintettek csoportjai felé

Segítő szerep erősítése, fenntartása

Nyitás új probléma-csoportok befogadására

Letargia, vagy megújulás?

Frustrálódás, vagy az értékek és célok tisztázása?

A hajléktalanellátók helye és szerepe az Új Rendben

Szerep alternatívák

Viszony a represszív módszerekhez

Tiltakozás a represszív módszerek ellen

A represszív módszerek elutasítása

Aktív/passzív ellenállás?

Koegzisztencia (együttélés) a represszív módszerekkel

Kooperáció a represszív szervezetekkel

Represszív szervezetek humanizálása

Social-police mix?

A hajléktalanellátók helye és szerepe az Új Rendszerben

Szerep alternatívák

Viszony a nem-ellátó érdekvédőkhez

Egyéni, lokális és tágabb érdekvédelem

Konfliktus vagy kooperáció az érdekvédő hajléktalanokkal?

Konfliktus vagy kooperáció a (bal-, vagy jobb-) radikális csoportokkal?

...

Merre tovább?!

Hatalmi és érték-viszonyok jelentős átrendeződése

Emiatt mindenki helye, szerepe változóban

Az ugyanott, az is más

A változó – merre?

Maradjunk sokfélék!

Sokféle értékkel, érzéssel, világnézettel, véleménnyel

Ismerjük meg és ismerjük el a különbözőségeket

Ne cseréljünk és ne maszatoljunk különböző szerepeket

A szociális segítő, a rendőr stb. tegye a maga dolgát

Ha össze lehet egyeztetni a célokat, értékeket, akkor összehangoltan tegyék

Merre tovább?!

Ha az „Új Rend” egyes képviselői
megbélyegzésre, kiszorításra, kriminalizálásra, további elnyomódásra
játszanának, akkor az
heves társadalmi konfliktusokhoz, káoszhoz, devianciákhoz vezet.

A „Rend” mi szerintünk ott kezdődik,
ahol minden embernek van otthona.

„Tiszta ágyat és tiszta asszonyt
Álmodik s vígan felkacag,
Kicsit több bért, egy jó tál ételt,
Foltatlan ruhát, tisztességet
S emberibb szavakat.,,

(Ady Endre: Álmodik a nyomor)

